

Indledning

Det pr. 01.02.2006 tiltrådte censorkorps er oprettet efter § 31 i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 356 af 19.05.2005 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser (fremover benævnt eksamensbekendtgørelsen).

Censorkorpset for de sociale uddannelser er landsdækkende og dækker flere beslægtede uddannelser, nemlig socialrådgiveruddannelsen, socialformidleruddannelsen og diplomuddannelserne, jf. eksamensbekendtgørelsens nr. 356 § 31, stk. 1.

Censorkorpset er sammensat således,

- at det samlede korps dækker alle de fag og fagområder – FO1-FO4 – der indgår i uddannelsen og det ansættelsesområde, som uddannelsen sigter mod,
- at mindst 1/3 af censorerne i korpset skal have deres hovedbeskæftigelse uden for de uddannelsesinstitutioner, der udbyder videregående uddannelse, på et af de ansættelsesområder, som uddannelsen sigter mod – de såkaldte aftagercensorer,
- at der tilstræbes en ligelig fordeling af mandlige og kvindelige censorer, og
- at der tilstræbes, at der i korpset indgår censorer tilknyttet udenlandske uddannelsesinstitutioner.

Censorkorpsets virksomhed finansieres af uddannelsesinstitutionerne, jf. eksamensbekendtgørelsens § 36.

Censorkorpsets formandskab

Formandskabet etableres i henhold til samme bekendtgørelses § 34 og består af 1 censorformand og en eller flere næstformænd valgt af og blandt de beskikkede censorer for en periode af 4 år. I denne periode repræsenterer censorformandskabet censorerne i censorkorpset over for ministeriet og institutionen/erne.

Censorkorpset for de sociale uddannelser har praksis for et formandskab bestående af 1 formand og to næstformænd. Dette forhold er begrundet i dels korpsets størrelse i forhold til andre korps, dels behovet for at have en effektivt arbejdende enhed, hvor mødeantal, mødevarighed, geografisk placering m.v. samt administration og omkostninger ved driften af formandskabet afgørende spiller ind.

Formandskabets virksomhed finansieres af uddannelsesinstitutionerne, der også stiller administrativ og praktisk bistand til rådighed for formandskabet, jf. eksamensbekendtgørelsens § 36.

Formandskabet har indtil den 28.03.2006 bestået af

Bente Rye Damkjær, fagområdet socialt arbejde
Leif Jacobsen, det samfundsvidenskabelige fagområde
Jens Meyhoff, det juridiske fagområde

Dette formandskabs sidste opgave er at afholde valg til et nyt formandskab, jf. eksamensbekendtgørelsens § 34, stk. 1, 2. pkt.

Sekretariatet

Det er i Rektorforsamlingen aftalt, at sekretariatet for censorformandskabet "går på tur" blandt uddannelsesinstitutionerne.

For tiden varetages sekretariatsfunktionen af Den Sociale Højskole i Aarhus, hvis rektor, Hanne Baandrup, samtidig er sekretær for formandskabet og som sådan er fast deltager i formandskabets møder. Denne ordning er fordelagtig for formandskabet, fordi formandskabet herved altid er sikret relevant og nødvendig information om forholdene på den enkelte uddannelsesinstitution og om, hvad der rører sig aktuelt i uddannelsesverdenen.

Til at varetage det praktisk administrative arbejde med dagsordener, referater m.v., styring af censorliste m.v. betjenes formandskabet på bedste vis af Kirstine Sieg, og før hende af Kirsten Sundberg. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at formandskabet er overordentlig godt tilfreds med ordningen og med den måde hvorpå den udføres, og det ville omstændighederne taget i betragtning ikke være en rigtig censorberetning, hvis der ikke blev sat karakter på – bestået og med en karakter pænt i toppen.

Formandskabets opgaver

Formandskabet har en række opgaver fastlagt i eksamensbekendtgørelsen. Disse og andre opgaver beskrives i det følgende i 9 punkter.

1. Beskikkelse af censorer

Den første blandt formandskabets funktioner er at indkalde, gennemgå, vurdere og indstille til Undervisningsministeriet de ansøgere, der skal beskikkes som censorer inden for de fagområder, i hvilke der i henhold til eksamensbekendtgørelse skal gennemføres ekstern censur.

Bekendtgørelsen fastsætter som betingelse for virket som censor, at censor skal have

1. et indgående kendskab til faget eller fagområdet forudsætninger, mål og metoder,
2. specifik kompetence inden for et eller flere af faglige delområder, som indgår i uddannelsen, og
3. viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.

Det gælder videre, at den censor, der er fyldt 70 år, ikke kan virke som censor. Dette forstås i praksis således, at censor afdækker med udgangen af den eksamenstermin, i hvilken pågældende fylder 70 år.

Interessen for beskikkelse som censor i korpset har været stor. Det afgående formandskab hilser såvel de nye som de "gamle" censorer velkommen til korpset.

Det følger af eksamensbekendtgørelsen, at $\frac{1}{4}$ af korpset skal udskiftes for hver beskikkelsesperiode. Formandskabet har fuld forståelse for behovet for, at korpset løbende fornyes – dog har det været en tung pligt for formandskabet at beslutte, hvem af ansøgerne til genbeskikkelse der ikke igen skulle indstilles hertil. Og det har også medført reaktioner fra enkelte af genansøgerne, som - forståeligt nok - ikke har været helt glade for beslutningen, fordi det går godt, og det er spændende.

Formandskabet valgte ud fra en vurdering af, hvor mange censorer der skulle bruges i hvert fagområde i første omgang i forhold til kravet om udskiftning af en $\frac{1}{4}$ del af korpset i en vis udstrækning at foretage et fravalg af ansøgere til genbeskikkelse ud fra en skelen til lang anciennitet som censor for på denne måde at give plads til, at nyansøgere kunne få mulighed for at prøve kræfter med opgaven. Efterfølgende, da dette ikke viste sig tilstrækkeligt til at opnå det i bekendtgørelsen fastsatte antal udskiftninger, valgte formandskabet

"ud af hatten" at trække de resterende ansøgere som ikke kunne genbeskikkes. Sidstnævnte fremgangsmåde blev valgt for ikke over for ansøgere, der endnu var fungerede censorer og derfor allerede var vejet og fundet tunge nok, at skulle ind i detaljerede vurderinger af kompetencer m.v. Fravalget er således ikke udtryk for en personlig og/eller faglig diskvalificering, men for et nødvendigt valg grundet på reglerne om censorudpegning.

Blandt nyansøgerne til beskikkelse har en enkelt ansøger klaget til Undervisningsministeriet over formandskabets vurdering af ansøgerens egnethed. Undervisningsministeriet har netop taget formandskabets redegørelse for beslutningen om ikke at indstille den pågældende ansøger til beskikkelse til efterretning.

2. Fordeling af censuropgaver

Den anden blandt formandskabets funktioner er at fordele opgaverne til censor blandt censorerne i korpset. Formandskabet påser herved, at alle censorer jævnlige og så vidt muligt hvert andet år tildeles censuropgaver, jf. bekendtgørelsens § 23. I denne sammenhæng er det videre formandskabets opgave at sikre, at der ikke forekommer gentagen og gensidig censor inden for en periode på 2 år.

Det indgår videre i fordelingsopgaven, at censor ikke må være ansat på den (uddannelses)institution, hvor pågældende skal virke som censor.

Formandskabet har i hele beskikkelsesperioden arbejdet på at sikre, at så mange censorer som muligt får opgaver. Det er næsten lykkedes for det samlede korps, og er lykkedes for FO1, hvor alle censorer har været i funktion.

3. Løbende dialog om udviklingen i uddannelsen

Den tredje blandt formandskabets opgaver er at medvirke i en løbende dialog om udviklingen i uddannelsen eller fagområderne ved mindst hvert andet år at afholde a) censormøder og b) censor/kontaktmøder mellem institutionerne og censorerne.

Det har i den nu afsluttede beskikkelsesperiode ikke været muligt at afholde årsmøde grundet for ringe tilslutning hertil. Censorerne er også uden for censorhvervet travle folk, hvis kalendere kræver dels reservering meget god tid i forvejen, gerne halve år, dels at møder lægges uden for almindelig arbejdstid, og dels, at mødet ikke varer ret meget mere end 2 og højst 3 timer. Det er forståeligt, fordi der også er et privatliv at tage hensyn til og vare på.

Formandskabet har derfor i perioden valgt at holde regionale censor/kontaktmøder, således at der heller ikke ville være for lang vej til og fra mødet, og til formandskabets tilfredshed har såvel censorer som uddannelsessteder taget vel imod denne form.

Temaerne på møderne er dels fastlagt i forvejen af formandskabet i samarbejde med uddannelsesstederne. f.eks. gennemgang af ny studieordning eller bekendtgørelse, dels andre væsentlige forhold som f.eks. censorkvalifikationer og udvikling heraf i form af censor-kurser m.v., og dels udsprunget på stedet af den diskussion, der uvægerligt kommer, når reflekterende mennesker mødes, ikke atypisk med baggrund i eksempler fra den virkelige verdens eksaminationer.

Det er det afgående formandskabs håb, at det kommende formandskab er indstillet på at fortsætte og udvikle censor/kontaktmøderne som værdifulde elementer i censorfunktionen.

4. Besvarelse af høringer m.v.

Den fjerde blandt formandskabets funktioner er at besvare høringer om væsentlige ændringer i uddannelsernes bekendtgørelser og studieordninger.

Formandskabet har i beskikkelsesperioden givet bemærkninger til ændringer i uddannelsesstedernes studieordninger.

5. Hverv pålagt efter andre regler

Den femte blandt formandskabets funktioner er at være til rådighed for hverv med tilknytning til censorvirksomheden, som formandskabet får tillagt i kraft af andre regler end eksamensbekendtgørelsen.

De sociale højskoler fik pr. 1. januar 2000 ny stillingsstruktur, der bl.a. indebar ansættelse som underviser på adjunktvilkår, samt en efterfølgende lektorbedømmelse efter en vis ansættelseslængde. Til disse lektorbedømmelser blev der udpeget 4 bedømmelsesudvalg, der pr. 1. april 2000 gik i gang med dette arbejde.

I dag har de nye centre for videregående uddannelse (CVUer) aktualiseret behovet for en vis harmonisering af stillingsstrukturene ved CVUerne og andre institutioner for mellem-lange videregående uddannelse. Pr. 1. august 2003 trådte nye regler således i kraft, og i forbindelse hermed ændredes også organiseringen af lektorbedømmelsen.

Med udgangspunkt i en bekendtgørelse herom har Undervisningsministeriet nedsat en række landsdækkende bedømmelsesudvalg for hvert af de omfattede uddannelsesområder. I denne sammenhæng er lektorbedømmelserne for socialrådgiveruddannelsen koblet sammen med samme indenfor uddannelserne til sygeplejerske, ergoterapeut, jordemoder, bioanalytiker, radiograf og afspændingspædagog.

Formand for de nye bedømmelsesudvalg er tidligere rektor for Ergoterapeutskolen i Næstved, Ulla Runge.

Hvert uddannelsesområde har udpeget 3 medlemmer til det nye bedømmerkorps. For socialrådgiveruddannelsen er udpeget Lars Uggerhøj (FO1), Ida Skytte Jakobsen (FO2) og Leif Jacobsen (FO4).

6. Eksamensankenævn

Den sjette blandt formandskabets funktioner er at udpege medlemmer til de eksamensankenævn, der skal nedsættes i tilfælde af anke over, at et uddannelsessted ikke imødekommer en studerendes eksamensklage.

Ankesagerne antal og indhold svinger fra eksamenstermin til eksamenstermin. Dog har der for så vidt angår indhold været en vis stigende tendens til at personliggøre klagerne. Dette sker på den måde, at det er eksaminators/censors personlige tilknytningsforhold, uddannelse, faglige som andre evner og lign., der sættes under lup og udpeges som årsag til, at eksaminationen har fået det forløb, som tilfældet er, eller at eksaminanden fik den bestemte karakter. Formandskabet ser med betænkelighed på denne udvikling, der kunne tyde på, at eksaminanden mener, at arbejdet alene i sig selv begrundet en højere karakter.

For en nærmere beskrivelse af klage- og ankeforhold henvises til censorvejledningen.

7. Valg af nyt formandskab

Den syvende blandt formandskabets funktioner er at afholde valg hvert fjerde år til nyt formandskab, jf. eksamensbekendtgørelsens § 34, stk. 1, 2. pkt.

Censorkorpset for de sociale uddannelser har som oven for anført praksis for et formandskab bestående af 1 formand og to næstformænd. Dette forhold er begrundet i dels korpsets størrelse i forhold til andre korps, dels behovet for at have en effektivt arbejdende enhed, hvor mødeantal, mødevarighed, geografisk placering m.v. samt administration og omkostninger ved driften af formandskabet afgørende spiller ind.

Valghandlingen foregår på den måde, at hver fremmødt censor har 2 stemmer, som afgives på forskellige af de opstillede kandidater, hvoraf den ene skal være repræsentant for aftagerne. Begge stemmer kan altså ikke afgives på den samme kandidat, og den ene stemme er bundet til at afgives på en aftagerrepræsentant. Dette sidste har aldrig været et problem, idet altid mindst 2 af kandidaterne hidtil er kommet fra aftagerside.

De tre kandidater, der får flest stemmer, er valgt. Den af kandidaterne, der får flest stemmer, er formand. Er der stemmelighed, er den af kandidaterne, der er aftagerrepræsentant, valgt som formand. Ved anden stemmelighed trækkes der lod.

8. Årsberetning

Den ottende blandt formandskabets funktioner er årsberetningen, som afgives til uddannelsesinstitutionerne på baggrund af censorernes indberetninger, og som indgår i grundlaget for evalueringer af uddannelsen eller af de enkelte fag. Konstaterer formandskabet i denne forbindelse væsentlige problemer eller mangler i uddannelsen eller i et fag, underretter formandskabet først og fremmest institutionerne herom, i praksis rektorforsamlingen. Formandskabet kan – efter drøftelse med rektorforsamlingen forelægge konstaterede forhold for Undervisningsministeriet. Der har endnu ikke været behov herfor.

9. Andre opgaver

a) Responsa

Der har gennem årene dannet sig den praksis, at uddannelsesstederne i tilfælde af tvivl ved tilrettelæggelse af eksaminer eller andre eksamensrelaterede forhold anmoder formandskabet om en udtalelse. Formandskabets udtalelse er ikke bindende for uddannelsesstedet, men formandskabet ser med tilfredshed på denne praksis og tager den som udtryk for, at censorkorpset og formandskabet er en integreret og respekteret del af uddannelserne.

b) Censorvejledning

Formandskabet har i 2. halvdel af den nu afsluttede beskikkelsesperiode haft udarbejdelse af en ny og udvidet censorvejledning som en væsentlig del af sit arbejde.

Censor/kontaktmøderne har vist, at der var behov for en vejledning, som tager flere emner op, og som systematisk og i struktureret form gennemgår censorfunktionen, dens kompetencer og muligheder, baseret på ofte stillede spørgsmål og afgivne kommentarer fra censorerne.

Uddannelsesinstitutionerne har været inddraget i arbejdet med censorvejledningen, idet formandskabet efteråret 2005 afholdt møde med studielederne og her i dialogen fik mange gode kommentarer og brugbare input til den endelige udformning.

Censorvejledningen er ikke et fuldt færdigt produkt, og censorerne opfordres derfor til at melde ind til formandskabet, hvis der er forhold, som ikke er beskrevet i vejledningen, og som med fordel kan beskrives heri.

c) Censorkvalifikationer og –kurser, herunder samarbejde med andre censorkorps

Censorformandskaberne for lærer-, pædagog-, sygeplejerske-, ergoterapeut-, bioanalytiker-, radiograf- og socialrådgiver-/socialformidleruddannelserne har arbejdet sammen om udbydelsen af censorkurser. Undervisningsministeriet har bevilget 645.000 kr. til et 3-årigt forsøgs- og udviklingsarbejde (2006-2008), hvor der dels skal udformes, dels afvikles relevante kurser for censorerne i de omfattede censorkorps. En fælles styregruppe er nedsat til dette arbejde. Censorformand Leif Jakobsen har repræsenteret Censorkorpset for de sociale uddannelser indtil nu.

d) Honorar- og lønvilkår for censorer

Formandskabet bliver til tider, nogle gange oftere end andre spurgt om honorar- og lønmæssige forhold, herunder om forskelle mellem uddannelsesinstitutionerne i afsat tid til læsning af eksamensprojekter. Formandskabet deler censorernes frustration over honorar- og lønmæssige vilkår, men må i alle tilfælde nøjes med en forklaring til censor om forholdene og henvisning til, at drøftelser herom foregår mellem Finansministeriet og de faglige organisationer.

e) Den tværfaglige diplomuddannelse i psykiatri

Censorkorpset for de sociale uddannelser har som en engangsforeteelse leveret censorer til Den tværfaglige diplomuddannelse i psykiatri. Dette censorkorps har sit eget formandskab og administreres fra CVU-rektorkollegiets sekretariat. Korpset blev etableret 2005 og har en 4-årig funktionsperiode. Censorkorpset for de sociale uddannelser stiller med 7-8 censorer til det nye korps.

Århus den 28.03.2006

Formandskabet for Censorkorpset for de sociale uddannelser

Jens Meyhoff
Formand

Leif Jakobsen
Næstformand

Bente Rye Damkjær
Næstformand